(इंग्रजीमध्ये टंकलिखित न्यायनिर्णयाचे मराठीत भाषांतर)

दिवाणी अपिलीय अधिकारिता

विशेष अनुमती याचिका (सी) क्र. ९५५/१९९६.

डॉ. पी. एन. पुरी आणि इतर .

विरुद्ध

उत्तर प्रदेश राज्य आणि इतर

जानेवारी २९, १९९६

[के. रामास्वामी आणि जी. बी. पटनायक, न्यायमूर्ती]

सेवा कायदा :

समान कामासाठी समान वेतन - चे प्रदान —कट-ऑफ तारीख निश्चित करणे-निर्णय मनमानी नाही-भारतीय राज्यघटने मधील अनुच्छेद — १४, ३९(ड).

दिवाणी अपिलीय अधिकार क्षेत्र : विशेष अनुमती याचिका (क) क्रमांक ९५५/१९९६

अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या दिनांक २१.९.९५ रोजी च्या सी. संकीर्ण डब्ल्यू क्रमांक

४०३७९ मधील न्यायनिर्णय व आदेशावरून.

याचिकाकर्त्यांसाठी - संजय पारखी.

न्यायालयाने खालील आदेश पारित केला :

वैद्यकीय अधिकाऱ्यांप्रमाणेच २२०० ते ४००० रुपये समान वेतन देण्याचे निर्देश द्यावेत, अशी विनंती करणारी रिट याचिका याचिकाकर्त्याने उच्च न्यायालयात दाखल केली. याचिकाकर्ते आणि त्यांचे साथीदार ही वेतनश्रेणी मिळण्याबाबत हक्कदार असण्याबाबत प्रदीर्घ वाद चालला होता. शेवटी , तो वाद त्रुटी निवारण समितीकडे पाठविण्यात आला, जिने, त्याने १.१.१९९५ रोजी दाखल केलेल्या कार्यवाहीत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील विविध पदांची नवीन वेतनश्रेणी स्वीकारण्याचा निर्णय घेतला होता, जसे कि याचिकाकर्त्यांसारख्या व्यक्तींना २२००-४००० रुपये वेतनश्रेणी दिली जाईल आणि ७ नोव्हेंबर १९९४ पासून श्रेणी वाढवून देण्याची आणि त्या तारखेपासून त्या वेतनश्रेणीप्रमाणे वेतन देण्याची शिफारस केली होती. शासनाने वरील शिफारशी मान्य करून १६ फेब्रुवारी १९९५ रोजी आदेश जारी केले. त्या आदेशावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करत याचिकाकर्त्यांनी १९८६ पासूनची थकबाकी प्रदान करण्याची मागणी करणारी रिट याचिका दाखल केली आहे.

सुरुवातीला, याचिकाकर्त्यांना १.१.१९८६ पासून वेतन का दिले जात नाही. याचा विचार करण्याचे निर्देश न्यायालयाने दिले होते. पुन्हा विचार केल्यानंतर, उत्तरवादीने परिस्थिती स्पष्ट

करणारे प्रतिज्ञापत्र दाखल केले. निःसंशयपणे, नमूद केलेल्या परिस्थितींपैकी एक अशी होती की पूर्वी याचिकाकर्ते असमान काम करीत असल्याने त्यांना समान वेतन दिले जात नव्हते आणि म्हणूनच, समान वेतनश्रेणीसाठी पात्र नाही. उच्च न्यायालयाच्या खंड न्यायाधीश मंडळाने २१ सप्टेंबर १९९५ च्या आदेशाने ही याचिका फेटाळून लावली.

याचिकाकर्त्यांच्या विद्वान वकिलांनी असा युक्तिवाद केला आहे की त्रुटी निवारण समितीने केलेल्या शिफारसीनुसार याचिकाकर्ते वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या कर्तव्याच्या समतुल्य कर्तव्य बजावत आहेत आणि म्हणून उत्तरवादींनी दिलेले कारण संबद्ध नाही . त्यामुळे उच्च न्यायालयाने त्यांना १९८६ पासून वेतनश्रेणी द्यायला हवी होती. आधी म्हटल्याप्रमाणे, प्रतिप्रतिज्ञापत्रात दिलेली कारणे योग्य नसतील, परंतु त्रुटी निवारण समितीने याचिकाकर्त्यासारख्या व्यक्तींना दिनांक ७ नोव्हेंबर १९९४ पासून समान वेतनश्रेणीनुसार वेतन देण्याची शिफारस केली होती. एखादी तारीख निश्चित करणे हे कलम १४ चे उल्लंघन करून मनमानी नाही, हा सर्वमान्य कायदा आहे. अधिकारी सहजगत्या एखादी तारीख ठरवू शकत नाहीत, हा ठरलेला कायदा आहे. त्यामुळे ठरवलेली तारीख मनमानी आहे का, असा प्रश्न निर्णयासाठी उपस्थित होतो. ही निश्चिती मनमानी आहे का, याबाबत सल्ला सरकारला देण्यासाठी हा प्रश्न त्रुटी निवारण समितीकडे पाठविण्यात आला होता. याचिकाकर्त्यांसारख्या व्यक्ती कोणती वेतनश्रेणी निश्चित होण्यासाठी हक्कदार होऊ शकतील याबाबत सरकारला सल्ला देण्यासाठी हा प्रश्न

त्रुटी निवारण समितीकडे पाठविण्यात आला होता. समितीने या प्रश्नाचा अभ्यास करून याचिकाकर्त्यांसारख्या व्यक्तीना २२०० ते ४००० रुपये वेतनश्रेणी देण्याची शिफारस केली होती आणि ज्या तारखेला त्यांनी निर्णय घेतला होता, त्या तारखेपासून म्हणजेच ७ नोव्हेंबर १९९४ पासून अंमलबजावणी करण्याची शिफारस केली होती. शासनाने ती मान्य करून त्या तारखेपासून त्याचा परिणाम लागू केला आहे . अशा परिस्थितीत तारीख निश्चित करणे म्हणजे मनमानी असून कलम १४ चे उल्लंघन आहे, असे म्हणता येणार नाही.

त्यानुसार विशेष अनुमती याचिका फेटाळली जाते.

जी.एन. याचिका फेटाळली .

<u>अस्वीकरण</u>

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

x-x-x-x